

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6471/2541

ห้างหุ้นส่วนจำกัด โทมัส เทรดิงโจทก์ บริษัท ไอเอฟพี อินเตอร์เนชั่นแนล เฟรทบริดจ์ (ประเทศไทย) จำกัดจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 615, ป.วิ.พ. มาตรา 55, ป.พ.พ. มาตรา 624, ป.พ.พ. มาตรา 4, ป.พ.พ. มาตรา 612, ป.พ.พ. มาตรา 613, ป.พ.พ. มาตรา 193/30, ป.พ.พ. มาตรา 620, ป.พ.พ. มาตรา 224

ย่อ / หลักกฎหมาย

บรรดาหน้าที่และความรับผิดชอบอันเกิดจากการซื้อขายสินค้ามีผลบังคับระหว่างโจทก์ซึ่งเป็นผู้ขายกับบริษัทขอ. ซึ่งเป็นผู้ซื้อ หามีผลใด ๆ เกี่ยวข้องถึงจำเลยซึ่ง เป็นผู้รับขนไม่ โจทก์จำเลยทำสัญญารับขนของกันเมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2534 ซึ่งขณะนั้น พระราชบัญญัติการรับขนของทางทะเลพ.ศ. 2534 ยังมีได้ใช้บังคับ กรณีจำต้องนำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3 ลักษณะ 8 หมวด 1มาใช้บังคับในฐานะเป็นบทกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่ง ตาม มาตรา 4 ซึ่งมาตรา 612 และ 613 ได้บัญญัติ ถึงรูปแบบและเหตุที่ต้องทำใบกำกับของและใบตราส่งไว้ทั้งนี้ หากได้มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดที่บังคับให้ต้องทำใบกำกับของและใบตราส่งเสมอไป แต่หากเมื่อใดที่มีการทำใบตราส่งให้แก่กันแล้วจะมีกฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะอย่างชัดเจนว่า ผู้ขนส่งกับผู้รับตราส่งจะต้องปฏิบัติอย่างใดต่อกันจึงจะรับของไปได้ ซึ่งจะเป็นไปตาม มาตรา 615 ที่บัญญัติว่า ถ้าได้ทำใบตราส่งให้แก่กันท่านว่าของนั้นจะรับมอบเอาไปได้ต่อเมื่อเวนคืนใบตราส่ง หรือเมื่อผู้รับตราส่งให้ประกันตามควร ดังนั้น เมื่อจำเลยได้ออกใบตราส่งให้แก่โจทก์ และจำเลยได้ส่งสินค้ารายนี้ให้แก่บริษัทขอ.แล้วโดยบริษัทขอ.ไม่ได้เวนคืนใบตราส่งให้แก่จำเลย หรือให้ประกันตามควร อีกทั้งไม่มีคำสั่งของโจทก์ตามที่ระบุไว้ในใบตราส่ง เมื่อจำเลยกระทำการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 615จำเลยจึงเป็นผู้ผิดสัญญา โจทก์ฟ้องจำเลยในฐานะที่โจทก์เป็นผู้ส่งสินค้าเรียกให้จำเลยผู้รับขนรับผิดชอบ เนื่องจากจำเลยไม่ปฏิบัติตามสัญญารับขนส่งมอบสินค้าพิพาทให้แก่บริษัทขอ.ผู้ซื้อโดยที่บริษัทดังกล่าวไม่ได้เวนคืนใบตราส่ง ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย จึงเป็นการที่โจทก์ฟ้องจำเลยในฐานะคู่สัญญาให้ใช้ค่าเสียหายเนื่องจากการไม่ปฏิบัติตามสัญญาเป็นกรณีที่โจทก์กล่าวอ้างว่าจำเลยได้แย่งสิทธิของโจทก์แล้วโจทก์ย่อมมีอำนาจฟ้องจำเลยได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 55 โจทก์มิได้ฟ้องในข้อความรับผิดชอบของจำเลยในการที่ของสูญหายหรือบุบสลาย หรือส่งล่าช้า แต่เป็นการฟ้องว่าจำเลย ปฏิบัติผิดสัญญาทำให้โจทก์เสียหายกรณีไม่อยู่ภายใต้บังคับกำหนด 1 ปี ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 624แต่มีอายุความ 10 ปี ตามมาตรา 193/30

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยคืนสินค้าตามฟ้องแก่โจทก์หากคืนไม่ได้ให้ใช้ราคาสินค้ากับดอกเบี้ยรวมเป็นเงิน 2,322,512.39 บาท กับให้จำเลยชำระดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปี จากต้นเงิน 2,063,827.20 บาท นับถัดจากวันฟ้องไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์จำเลยให้การว่า จำเลยมิได้กระทำผิดสัญญาเพราะจำเลยรับจ้างขนสินค้าพิพาทจากโจทก์เพื่อนำไปส่งมอบให้แก่บริษัทอินเตอร์-สแตน จำกัด ผู้รับตราส่งที่ประเทศโปแลนด์ซึ่งบริษัทไอเอฟพี อินเตอร์เนชั่นแนล เฟรทบริดจ์ (ด้อยซ์แลนด์)เอ.เอ็ม.เบ.อา. จำกัด ตัวแทนของจำเลยได้ส่งมอบสินค้าให้แก่

ผู้รับตราส่งในสภาพเรียบร้อยและถูกต้องครบถ้วนแล้วสัญญา รับชนไม่มีข้อกำหนดว่าจำเลยจะต้องได้รับคำสั่งจากโจทก์ก่อน จึงจะส่งมอบสินค้าให้แก่ผู้รับตราส่งได้เหตุที่จำเลยส่งมอบสินค้าให้แก่ผู้รับตราส่ง โดยไม่มีใบตราส่งเพราะใบตราส่งมีข้อผิดพลาด บริษัทอินเตอร์-สแตน จำกัด ผู้รับตราส่งจึงส่งคืนให้โจทก์แก้ไข แต่โจทก์ไม่ส่งกลับคืนไปยังผู้รับตราส่ง ซึ่งถือว่าโจทก์ครอบครองใบตราส่งแทนผู้ซื้อเท่านั้นหากโจทก์ไม่ได้รับชำระราคาสินค้าก็ชอบที่จะไปเรียกร้องเอาจากบริษัทผู้ซื้อ จำเลยไม่ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ตามสัญญา รับชนขอให้ยกฟ้องศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องโจทก์ อุทธรณ์ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนโจทก์ฎีกาศาลฎีกาแผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศวินิจฉัยว่า ประเด็นพิพาทที่ขึ้นมาสู่การวินิจฉัยของศาลฎีกาก็คือจำเลยผิดสัญญาหรือไม่โดยที่จำเลยนำสืบต่อสู้คดีอ้างเรื่องที่บริษัทอินเตอร์-สแตน จำกัด คืนใบตราส่งมาให้โจทก์เป็นข้อสำคัญประการหนึ่งเพื่อแสดงว่าตนมิได้ผิดสัญญานั้น เห็นว่าบรรดาหน้าที่และความรับผิดชอบอันเกิดจากการซื้อขายสินค้ามีผลบังคับระหว่างโจทก์ซึ่งเป็นผู้ขายกับบริษัทอินเตอร์-สแตน จำกัด ซึ่งเป็นผู้ซื้อเท่านั้น หากมีผลใด ๆ เกี่ยวข้องถึงจำเลยไม่สำหรับโจทก์และจำเลยนั้นชอบที่จะต้องมีหน้าที่และความรับผิดชอบต่อกันซึ่งเกิดจากการที่โจทก์ว่าจ้างจำเลยให้ขนส่งสินค้าให้อันเป็นมูลคดีนี้ เนื่องจากโจทก์จำเลยทำสัญญา รับชนของกันเมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2534 ซึ่งขณะนั้นพระราชบัญญัติการรับชนของทางทะเลพ.ศ. 2534 ยังมิได้ใช้บังคับ กรณีจึงต้องนำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3 ลักษณะ 8 หมวด 1 มาใช้บังคับในฐานะเป็นบทกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 4 ซึ่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 612 และ 613 ได้บัญญัติถึงรูปแบบและเหตุที่ต้องทำใบกำกับของและใบตราส่งไว้ ทั้งนี้หาได้มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดที่บังคับให้ต้องทำใบกำกับของและใบตราส่งเสมอไป แต่หากเมื่อใดที่มีการทำใบตราส่งให้แก่กันแล้วจะมีกฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะอย่างชัดแจ้งว่าผู้ขนส่งกับผู้รับตราส่งจะต้องปฏิบัติอย่างใดต่อกันจึงจะรับของไปได้ซึ่งจะเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 615 ที่บัญญัติว่า "ถ้าได้ทำใบตราส่งให้แก่กัน ท่านว่าของนั้นจะรับมอบเอาไปได้ต่อเมื่อเวนคืนใบตราส่ง หรือเมื่อผู้รับตราส่งให้ประกันตามควร" ดังนั้น เมื่อทั้งสองฝ่ายนำสืบต้องตรงกัน ข้อเท็จจริงฟังเป็นยุติว่า จำเลยได้ออกใบตราส่งเอกสารหมายเลข จ.3 ให้แก่โจทก์และจำเลยได้ส่งสินค้ารายนี้ให้แก่บริษัทอินเตอร์-สแตน จำกัด แล้ว โดยบริษัทอินเตอร์-สแตน จำกัด ไม่ได้เวนคืนใบตราส่งให้แก่จำเลย หรือให้ประกันตามควรแต่อย่างใดอีกทั้งไม่มีคำสั่งของโจทก์ตามที่ระบุไว้ในใบตราส่ง เห็นได้ว่าจำเลยกระทำการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 615 จำเลยจึงเป็นผู้ผิดสัญญา สำหรับประเด็นพิพาทที่เหลือศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ยังมิได้มีคำวินิจฉัยใด ๆ เพื่อมิให้คดีล่าช้าเกิดความเสียหายแก่คู่ความ ศาลฎีกาเห็นสมควรวินิจฉัยประเด็นพิพาทที่เหลือให้เสร็จสิ้นไป ดังนี้ ประเด็นพิพาทข้อ 2. ที่ว่าโจทก์มีอำนาจฟ้องหรือไม่นั้น เห็นว่า คดีนี้โจทก์ฟ้องจำเลยในฐานะที่โจทก์เป็นผู้ส่งสินค้าเรียกให้จำเลยผู้รับชนรับผิดชอบ เนื่องจากจำเลยไม่ปฏิบัติตามสัญญา รับชน ส่งมอบสินค้าพิพาทให้แก่บริษัทอินเตอร์-สแตน จำกัด โดยที่บริษัทดังกล่าวไม่ได้เวนคืนใบตราส่งทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย จึงเป็นการที่โจทก์ฟ้องจำเลยในฐานะคู่สัญญาให้ใช้ค่าเสียหายเนื่องจากการไม่ปฏิบัติตามสัญญา เป็นกรณีที่โจทก์กล่าวอ้างว่าจำเลยได้แย่งสิทธิของโจทก์แล้ว โจทก์ย่อมมีอำนาจฟ้องจำเลยได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 55 ประเด็นพิพาท ข้อ 3. ที่ว่าคดีโจทก์ขาดอายุความหรือไม่นั้นเห็นว่า โจทก์มิได้ฟ้องในข้อความรับผิดชอบของจำเลยในการที่ของสูญหายหรือบุบสลาย หรือส่งล่าช้า แต่เป็นการฟ้องว่าจำเลยปฏิบัติผิดสัญญาทำให้โจทก์เสียหายกรณีไม่อยู่

ภายใต้บังคับกำหนด 1 ปี ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 624 คงมีอายุความ 10 ปี ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/30คดีโจทก์จึงไม่ขาดอายุความประเด็นพิพาท ข้อ 5. ที่ว่าสินค้าพิพาทมีราคาเท่าใด และโจทก์มีสิทธิคิดดอกเบี้ยตามฟ้องหรือไม่ จำเลยนำสืบว่าราคาดังกล่าวไม่สามารถกำหนดได้ว่าจะเป็นราคาที่ถูกต้องหรือไม่ประกอบกับสินค้าพิพาทเป็นประเภทเสื้อผ้ากรณีไม่อยู่ในบังคับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 620 ที่จะให้จำเลยรับผิดชอบไม่เกินราคาที่บอกไว้ ศาลฎีกาวินิจฉัยข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ราคาสินค้าพิพาทตามเอกสารหมายเลข 4 หาใช้ราคาที่แท้จริงไม่ ซึ่งราคาสินค้าพิพาทที่แท้จริงนั้น มีจำนวน 80,618.25 ดอลลาร์สหรัฐ เท่ากับ 2,063,827.20 บาท (อัตราแลกเปลี่ยน 1 ดอลลาร์สหรัฐ เท่ากับ 25.60 บาท) ดังที่โจทก์อ้าง โดยที่โจทก์ขอให้จำเลยคืนสินค้าพิพาทให้เป็นอันดับแรก หากคืนให้ไม่ได้จึงขอให้ชดเชยราคาสินค้าพิพาทแทน ทั้งนี้ได้กำหนดระยะเวลาให้จำเลยปฏิบัติตามขอภายในวันที่ 6 กรกฎาคม 2536 ปรากฏรายละเอียดตามหนังสือร้องขอให้ลูกความของท่านคืนสินค้าหรือหากคืนสินค้าไม่ได้ ก็ขอให้ชดเชยราคาสินค้า เอกสารหมายเลข จ.14 ฉะนั้นเมื่อจำเลยไม่ปฏิบัติใด ๆ ภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าวกรณีถือว่าจำเลยตกเป็นผู้ผิดนัด โจทก์ชอบที่จะคิดดอกเบี้ยในส่วนที่เป็นหนี้เงิน คือราคาสินค้าพิพาทในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปีหาใช้ในอัตราร้อยละ 15 ต่อปี ดังที่โจทก์ขอมาเพราะโจทก์มิได้นำสืบให้เห็นถึงเหตุอย่างอื่นอันชอบด้วยกฎหมายที่ทำให้เรียกดอกเบี้ยได้สูงกวานั้น ทั้งนี้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 224 และให้คิดดอกเบี้ยได้ตั้งแต่วันที่ 7 กรกฎาคม 2536 หาใช้ตั้งแต่วันที่ 7 ธันวาคม 2534 ดังที่โจทก์ขอมาไม่เช่นกันพิพากษากลับ ให้จำเลยคืนสินค้าพิพาทแก่โจทก์หากคืนให้ไม่ได้ให้ชดเชยราคา 2,063,827.20 บาท (สองล้านหกหมื่นสามพันแปดร้อยยี่สิบเจ็ดบาทยี่สิบสตางค์) พร้อมด้วยดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ตั้งแต่วันที่ 7 กรกฎาคม 2536 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ ค่าชอนอกจากนี้ให้ยกเสีย

องค์คณะ

พันธุวุธ ปาณิกบุตร · สมศักดิ์ วิรุทธิ์ · จริญญา หัตถกรรม

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/6471/2541>